

Sittin Anniversarju mill-Marc 'Viva x-Xemx'

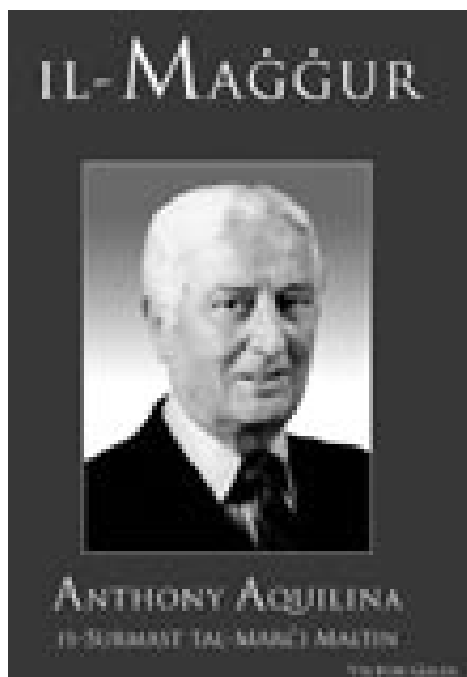
Fl-okkażjoni ta' dan l-Anniversarju qeghdin ingibu din is-silta mehuda mil-ktieb 'Il-Magğur A. Aquilina' miktub mis-Sur Victor Galea

Sahansitra tlajt Ghawdex għax hemm ukoll sibt min jaf lill-Magğur Anthony Aquilina mill-grib. Tkellimt mas-Sur Alfred Scicluna minn Ghajnsielem, anzjan ta' 65 sena u se nhalli lilu jghidilna:

Bhala bandist mal-banda ta' San Ġuzepp ta' Ghajnsielem niftakar qisu l-bierah li għall-festa f'rahalna kien jitla' l-Magğur Aquilina mal-banda Karkariza mlaqqa "Ta' l-Ghama." Fir-rahall tagħna konna naghmlu briju kbir bil-marci ferrieha tiegħu. Kull meta kienet tiġi l-Banda Duke of Connaught's Own kienet taf x'inkunu qed nistennew. Taqbad issemmgħalna l-ewwel noti mill-març tiegħu. Noti li bla ma trid iqanqluk biex tohroġ minn postok u taqbad tifzen jew tkanta magħhom. Il-melodiji tagħhom iholluk.

Meta konna naraw il-vapur jitrakkna mal-moll u l-Magğur kien jirfes fuq ix-xatt konna naharqulu salut ta' 21 murtal tal-bomba. Ningħaqdu mal-partitarji u l-bqija li jtilgħu magħhom u nwassluhom sa l-Istitut ta' San Ġuzepp il-qadim. Mal-wasla tagħhom jilqgħuhom bit-te jew il-kafe. Għal-lejl uhud minnhom kienu jorqdu f'dan l-imkien u oħrajn idabbru rashom fi-iskola l-qadima ta' Ghajnsielem fejn Triq Hamri. Qed ngħid għall-bandisti, membri tal-kumitat u n-nisa tagħhom għax kienu jiġu bi għarhom.

Lill-Magğur inzertajtu xi darbtejn jintona l-banda. Kien ta' dixxiplina kbira u waqt ix-xogħol, xogħol. Jien li ma kellix x'naqsam, ukoll kont nibza minnu daqs kemm kien ta' sudizzjoni. F'lejl il-festa, konna naghmlu març mill-Istitut ta' San Ġuzepp għall-knisja l-qadima ta' Ghajnsielem billi dak iż-żmien kienet għadha ma nbrietx il-knisja li għandna illum. Il-març ta' qabel it-transulazzjoni nsejnhulu. Mal-wasla u t-miem tiegħu qrib il-knisja, bosta mill-partitarji kienu jidhlu fil-knisja jipaxxew bil-mużika li kien jagħtina l-Maestro di Cappella, Ġuzeppi Camilleri, surmast magħruf sew fil-ġeżjier Maltin. Il-bqija jtilqu lura lejn l-Istitut. Dik l-għaxija stess, malli tintemm il-funzjoni għall-habta tad-9.30, kien jibda l-març minn fejn kont noqgħod jien, minn Triq Hamri. Mal-bidu tiegħu, il-Magğur stess kien ihegġeġ lilna biex nohroġu naqbzū u niehdu pjaçir mal-març. Donnu kien jaf minn xiex konna nbatu l-Ghawdxin. Fil-hamsinijiet, in-nies kienet għadha kemmxejn misthija u xi ftit imgerxa. Kienet toqgħod ftit lura għalkemm tkun imlebilba biex tibda taqbeż. Izda malli jiftaħ fomm u l-Magğur kliemu jsir bħal hatab mixhut f'hugġieġa mrazna. Tgħaddi minn fuqha bħal fewġa li tkebbes in-nar u ssir vampa. Il-març kien jiġbidha sa nofs il-lejl għax meta konna naslu l-pjazza, il-banda titla' fuq il-plancier u tinfexx

f'marci tal-Magğur kollha brijużi għall-aħħar kif kulhadd jaf. Kien ikun hemm pjazza nies ferhana u tixxala. Waqt li s-surmast-direttur kien ikun fuq il-plancier, bejn març u iehor il-kotra ta' nies ma tehdix issejjahlu, kif hu jdur lejha u jroddilha l-

hajr tiegħu bit-tixjir f'idejh. Ma' tmiem id-daqq, il-Magğur kien jinxtehet għal fuq ġemgħa ta' zagħzagħ li kienet tkun tistennieh biex twasslu fuq l-ispalla sal-kazin fost għajat, çapçip u sfafar. Tista' tgħoddha bhala festa lill-Magğur f'Ghajnsielem, sintendi barra dik tal-Madonna ta' Loretu. Kien bniedem mahbub tgħidx kemm.

L-ghada, kmieni fil-ghodu, f'jum il-festa, il-banda kienet tibda bl-impenji tagħha billi tagħti merħba lill-Eccellenza

Tiegħu l-Isqof ta' Ghawdex. Kienet tilqgħu minn Triq il-Ġnien fil-bidu tar-rahall u twasslu sal-knisja għall-pontifkal. Bhal dejjem bosta kienu jakkumpanjaw lill-banda u hafna minnhom jidhlu għall-quddies. Għal xi nofsinhar konna niltaqgħu biex immorru nmaxtru. Kienu jinqatlu mal-35 fenek għall-ikla. Waqt id-deżerta kien jinbeda ç-çajt bejnietna, waqtiet xi ftit goff ukoll, bhal suttar. Tahsibx li l-Magğur kien jiddarras jew idabbar rasu, wejn minn dan. Kien ikompli magħna wkoll. Dak kien hin iç-çajt, jifhimha. Għalhekk dan il-gentlom kien ta' min ihobbu. Kien jagħmel kollox f'hinu.

Issa nsemmi lil missier omni, Ġuzepp Cutajar, li kien ihobbu hafna lill-Magğur u nista' ngħidlek li kien ukoll il-perçimes biex bdiet titla' l-banda Ta' "l-Ghama" għall-festa tagħna f'Ghawdex. Qabilha kienet titla wahda mill-baned tal-Birgu. Għamel żmien nannuwi lil tal-kumitat flimkien ma' Mro. Aquilina jgħibhom fil-hanut tiegħu. Jagħmlilhom l-ikla hemmhekk.

Dan is-surmast kien ihobbu lil Ghajnsielem u niftakar li kien kiteb żewġ marci b'rabta mar-rahall tagħna. Wiehed minnhom Ta' Gerrew*-1947 u l-iehor Viva x-Xemx -1948 li jsibuh ukoll bl-isem Il-Madonna ta' Loretu Fostna baqgħu popolari immens u nista' nagħtik kelmti li ma jmutu qatt.

Ngħidlek li għandu març iehor Ganni Sfafar -1947 imsemmi għal wiehed Ghajnslemiz ukoll, Ganni Grech "Ta' Sipa", dilettant kbir tal-festa u l-għaxxa tiegħu jahraq l-isfatar, mnejn hareġ laqmu. F'dak iż-żmien, konna nistgħu naharqu l-isfatar u nannuwi kont nisimghu jghid li dan Ganni 'Sfatar' kien habib sew tal-Magğur B'hekk inżid insaħħah fehemi li għalih imsemmi, għalkemm inti qed tgħid mewġ marci. Mhux hin nitlewmu fuq hekk, l-aqwa li ksibna març sabih iehor.

Nistqarr li dan is-surmast kien bniedem ta' min jafda fih għax johorgok ta' nies u dejjem kellu f'idejh banda soda u jmexxi b'serjetà kbira.

Bhalissa l-banda tagħna ta' Ghajnsielem qed jiehu hsiebha Mro. Sunny Galea, bniedem ta' l-affari tiegħu hafna wkoll. Ilkoll kuntenti bih. Issa ilu magħna mhux hazin imma dan li se ngħidlek sehh fl-1984 jigifiiri sena qabel miet il-Magğur. Niftakar li dik il-habta kellna lis-Surmast Ġuzepp Farrugia, meta l-Magğur Aquilina tela' Ghawdex għall-festa tagħna. Malli rajnieh, ilqajnieh kif jixraqlu. Kulhadd beda jdur miegħu. Ftehemna mas-surmast tagħna biex ihalli lulu jhabbat żewġ marci. Mro. Farrugia ġentilment çeda postu biex floku tela' l-Magğur. Habbat il-marci Viva x-Xemx u Ta' Gerrew, fost çapçip u għajat.

Nota: *Hawnhekk kien hawn kamra, ahna u telghin mix-xatt li konna nsibuha Ta' Kerrew. (bil-K u mhux G). illum inqerdet għal kollox.